

Byerne, saa vist som Fordelingen og Dyrkingen af Landets Jord er et Livsspørgsmaal for hele Folket.

Selvfølgelig ser jeg helst, at dette vort Forslag, som nu ogsaa foreligger her i Dag, om Nedsættelse af en parlamentarisk Folketingskommission kunde blive vedtaget. Jeg tror, det vilde vise sig, at det var den sikreste Vej til at naa et godt Resultat, men jeg indrømmer, at der ikke er nogen Udsigt til, at dette Forslag nu kan vedtages her i Tinget. Den højtærede Justitsminister har nu selv fremsat et Forslag vedrørende Sagen, og som Følge deraf kommer jeg vel til at tage Afsked med det af mig fremsatte Forslag. Men det maa dog være mig tilladt at fremhæve, at vort Forslag alligevel har gjort udmærket Nytte i denne store Sags Tjeneste. Det har nemlig bidraget til at holde Sagen varm her paa Tinge, saa at det i Virkeligheden til sidst viste sig, at der ingen Vej var udenom det Krav, som dette Forslag repræsenterede.

Den høje Regering har nu selv taget Sagen op, hvilket jeg selvfølgelig vil udtale min Anerkendelse af. Det er heldigt, at man har givet den foreslaaede Kommissions Arbejde det samme Omfang, som vort Forslag tilsigtede, idet foruden de almindelige Len, Stamhuse og Fideikommissgodser ogsaa Vallø og Vemmetofte komme ind under Kommissionsbehandlingen, og der altsaa eventuelt skal udarbejdes Forslag vedrørende disse Stiftellers Stilling i Fremtiden. Disse Klostre have ganske vist før været i Kommission, men naar man nu ønsker, at de skulle der en Gang til, lad dem saa endelig komme der. Jeg er overbevist om, at det Resultat, som opnaaedes i den tidligere Kommission, og som er udførligt refereret i Betænkningen af Kommissionens Flertal, nemlig at Vallø og Vemmetofte Klostre utvivlsomt maatte betragtes som Stats-ejendomme, ogsaa efter den Undersøgelse, der nu kommer, vil holde Stik.

Jeg skal lige saa lidt som Flertallets ærede Ordførere komme ind paa selve Sagens Realitet eller hele den Historie, som knytter sig til Lensgodserne og Klostrene her i Landet. Der er neppe Grund til nu at dvæle derved, og jeg kan i saa Henseende nøjes med at henvise til de ret udførlige Udtalelser om denne Sag, som jeg tidligere har haft Lejlighed til at fremsætte her i Tinget. Derimod kan jeg ikke tilbageholde en Bemærkning om, at jeg finder den af den højtærede Justitsminister foreslaaede Kommissions Sammensæt-

ning noget uheldig. Jeg mener nemlig, at Ministeren burde have nøjedes med at vælge et mindre Antal Kommissionsmedlemmer, saa at Rigsdagen kunde faa mere Indflydelse i denne Kommission, og navnlig finder jeg det ikke paa sin Plads, at den højtærede Justitsminister vil disponere over Valget af ikke mindre end $\frac{1}{3}$ af Kommissionens Medlemmer for derved, som han siger i Lovforslagets Motiver, bl. a. at sikre Lensbesidderne og de andre Majoratsbesiddere en særlig Repræsentation i Kommissionen. Det er noget, som den højtærede Justitsminister rolig kunde have overladt Landstinget at besørge. Jeg er sikker paa, at man oppe i Landstinget nok skal sørge for at faa Lensbesidderne repræsenterede i denne Kommission.

Forholdet ved denne Kommissions Nedsættelse er ikke som i andre lignende Tilfælde, hvor Ministeren har haft Anledning til at drage Omsorg for alle Parter Repræsentation. Det var saaledes naturligt, at man i Tyendekommissionen sørgede for at faa baade Husbonder og Tyende med ind i Kommissionen, fordi disse to Parter hver for sig repræsenterer et helt stort Samfundslag med visse Samfundsinteresser. Men noget lignende kan ikke siges her for Lensbesiddernes Vedkommende. Thi Lenbesidderne komme i denne Kommission kun til at repræsentere deres egne direkte, personlige Interesser, og jeg mener derfor, at det kan befrygtes, at disse Lensbesiddere, man kan sige af rent menneskelige Grunde, ville søge at holde igen overfor Kommissionens Arbejde og overfor Samfundets Interesser, saa at der bliver taget det mindst mulige Hensyn hertil. Min Mening er, at man ikke bør have Lensbesidderne med som en personlig interesseret Part i denne Sag. Man giver dem derved Lejlighed til at dømme i deres egne Anliggender og maaske — det er ikke godt at vide — til at faa den overvejende Indflydelse paa Sagens Afgørelse. Hvis man ønsker i en saadan Kommission at høre Lensbesidderne og at give dem Lejlighed til at fremføre et Forsvar for de Rettigheder, som de i Øjeblikket sidde inde med over deres Besiddelse, er der ikke det mindste i Vejen for, at Kommissionen kan give dem Adgang til at fremføre deres Ønsker, og saa behøve de ikke at være umiddelbart repræsenterede. Den højtærede Justitsminister behøver ikke ved dette Lovforslag at skaffe sig Lejlighed til at give dem en særlig Repræsentation, i Kraft af hvilken de ogsaa faa Stemmeret, og i Kraft af hvilken Kom-